
Než padne tma

Emma Haughton

„Tady bydlíš ty.“

Drew otevře dveře na konci chodby a pobídně mě dovnitř miniaturní ložnice. Čistě ustlaná patrová postel je natěsnaná v rohu místnosti, vedle ní je zastrčená skříň ze silné, tmavé překližky a hned vedle stojí obyčejný stůl s jednou židlí. Stěny jsou natřené stejným odstínem nevýrazné šedomodré barvy jako zbytek interiéru.

„Máš štěstí.“ Drew položí tašky na stůl. „Tvoje spolubydlící odletěla minulý týden, takže máš celý pokoj sama pro sebe.“

Hledím na titěrný prostor, který svou stísněností připomíná věžeňskou celu, a přemýšlím, jak bych jej mohla sdílet s další ženou. Vždyť bychom přišly o jakékoliv soukromí.

„V klidu si vybal.“ Drew se má k odchodu. „Před večeří bych tě provedl po základně, co ty na to?“

Přikývnu. „Díky.“

„Za hodinu se pro tebe stavím, může být?“

Zkontroluju čas na hodinkách. Tři patnáct místního času – doma se už schyluje k půlnoci. „To by bylo bezva.“

Zvednu oči a nachytám jej, jak si prohlíží mou jizvu. Nemám mu to za zlé, dělá to každý. Pozornost všech je vábená k rozeklané světlé čáře, která protíná levou stranu mého obličejce. Přeju si, abych mohla říct, že jsem na to zvyklá, ale stejně jako jizva, tak i povědomí o ní, nikdy zcela nevybledne.

„Nechali tě ve stychu, vid’“, přitvočí se ke mně ještě Drew. „Že Raff odjel tak rychle.“

Do očí se mi nahrnou slzy a zachvátí mě vztek. Nesnáším soucit. Nesnáším, když mě lidé litují.

Nezasloužím si to.

„Zvládnou to,“ odpovím možná až příliš úsečně, sehnu se pro přeplněný batoh a položím jej na spodní palandu.

„Koupelna je o dvě místnosti dál, jestli se chceš osprchovat. A až si půjdeš vyprat oblečení, pamatuj – žádnou aviváž. Způsobuje problémy s vodní recyklací.“

S touto poznámkou se rozloučí. Já zůstanu stát, příliš unavená na to, abych nad něčím přemýšlela nebo se jenom pohnula. Snažím se potlačit nutkání svalit se na postel a rozbřčet se jako malé dítě. Najednou mě zaplaví vzpomínky na Bena a zatoužím po něm, jako kdybych s ním byla naposledy včera. Způsob, jakým krčil nos, když jej něco pobavilo – nebo otrávil. Ta dlouhá, zlehka narýsovaná křivka páteře. Ten slastný pocit, když byl ve mně, když do mě narážel. Díky němu jsem se cítila spokojená a v bezpečí, ochránil by mě před každým nebezpečím.

Krucí. Tohle nepomáhá.

Nový začátek, pamatuješ?

Vybalím si obsah batohu a na sucho spolknu pár prášků. Zbytek nasypu do nenápadné lahvičky od vitaminů a schovám ji dozadu do skříně. Potom se zadívám z okna ven. Pokojík se nachází v zadní části základny, takže výhledu nebrání žádné stavby. Výhledu na... vlastně na nic. Kilometr za kilometrem nic než led, který je v přímém kontrastu s jasně modrou oblohou. Do textury zmrzlého sněhu jsou větrem vyryté dlouhé horizontální vlny – ve stínu obzor až podivně připomíná pohled na oceán.

Užij si to, dokud můžeš, připomenu sama sobě. Za pár krátkých měsíců slunce úplně zmizí. Když se potom naposledy setmí, nezbude na nějaký čas nic než nekonečná tma. Při té představě se otřepu. Zapomněla jsem před lidmi z ASSN zmínit fobii ze tmy.

Kromě dalších věcí.

Když jsem tuhle pracovní nabídku přijala, moje úzkost se zdála nepodstatná, hravě zvládnutelná. Ale teď, když jsem na místě, strach začíná nabývat nových a děsivějších kontur.

Neunáhlila jsem se, když jsem odjela právě sem?

Zčásti za to mohl altruismus, chtěla jsem přiložit ruku k dílu. Sotva tři roky stará organizace ASSN spojila vědce z celého světa – mají se podílet na důkladnějším výzkumu klimatických změn a zkoumat důležitost Antarktidy v globálním systému ovzduší. Kromě vědců byl zapotřebí personál

z rozličných oborů – instalatěři, elektrikáři, inženýři, mechanici, kuchaři a samozřejmě doktoři.

Ovšem hlavní slovo měly důvody sobečtějšího rázu. Zoufale jsem se potřebovala dostat z prostředí, kde mi vše dennodenně připomínalo Benovu nepřítomnost. Utéct od starostlivých pohledů mých nejbližších – sestry a matky, kolegů, sester, dokonce i mediků. Neustálý zájem a soucit všechno jen zhoršoval. Tenhle ohromný kontinent, slibující dokonalou izolaci, vypadal jako perfektní úkryt.

Ale rozhodla jsem se správně? Je tohle místo zrcadlem, které odráží mé zlomené, zmrzlé srdce?

A dost, poručím si a zatáhnu žaluzie, abych utlumila nejprudší světlo. Jsi vyčerpaná – zítra bude vše vypadat lépe. Rozepnu největší tašku a začnu do skříně ukládat oblečení. Zdá se, že jde o nesmyslně velké množství, přestože většina z toho je na doporučení ASSN – dvě zimní kombinézy, péřové bundy a zateplené legíny, vše v jasně červené barvě odstínu rajčat pro maximální viditelnost na sněhu. Několik kusů termálního prádla, šest párů rukavic různé tloušťky, tři vlněné svetry, sedm párů ponožek, tři páry bavlněných kalhot. V neposlední řadě polární boty, k nim vnitřní vložky a podrážky navíc, ochranné brýle, čepice a sluneční brýle.

Snažím se vše nacpat do skříně, ale nepovede se mi to. Zbytek tedy úhledně poskládám na horní palandu a znovu se zamyslím nad tím, jak tu proboha můžou koexistovat dva dospělí jedinci. Vždyt by nezbyl prostor ani na pouhé nadechnutí. Pak ze sebe sundám všechny svršky a převleču se do tlustého vlněného županu; ve starém bytě se zdál ideální volbou, avšak tady je na něj paradoxně příliš velké teplo – venku je možná minus třicet, ale na základně je vedro k padnutí.

Rychle se osprchuju, ručníkem si vysuším vlasy a vrátím se do pokojíku. O malou chvilku později se ozve klepání na dveře.

„Jsi přichystaná?“ zavolá Drew.

Krucí! Copak už utekla celá hodina? „Vteřinu!“ Popadnu první čisté oblečení, na které dosáhnu. „Dále.“

Ve dveřích se objeví mužská hlava. „Vyrážíme na obhlídku?“

Přikývnu a snažím se vypadat nadšeně. Připomenu sama sobě, že za pár hodin snad konečně budu moci jít do postele.

* * *

Přestože jsem si rozvržení základny prohlédla předem, ve skutečnosti je daleko rozlehlejší a spletitější, než jsem si představovala. Drew mě vede bludištěm chodeb; některé jsou tak úzké, že by jimi sotva prošly dvě osoby, zatímco jiné mají tak nízké stropy, že spíše připomínají tunely. Drew vysvětluje, že každá část interiéru je využita na maximum, stejně tak jako izolace – stěny musí být tlusté natolik, aby se dokázaly vypořádat se stostupňovým rozdílem mezi teplotami uvnitř a „tam venku“.

Nejdříve jdeme prozkoumat Alfu – společenskou část, která tvoří základ hlavní budovy. Drew mi vše ukáže – dvacet ložnic a čtyři koupelny, kuchyň s jídelnou, velkou společenskou místnost a herní místnost hned vedle, kde se nachází kulečnická a stolní fotbal, dále knihovnu, co slouží i jako maličké kino, nevelkou, ale dobře vybavenou posilovnu, prádelnu s několika pračkami a sušičkami, a nakonec mou ordinaci s operačním sálem.

Druhá na řadě je Beta – přilehlá technologická budova, jež je s Alfou spojená průchodem. Za nepřetržitého bzučení strojů nahlížíme do rádiové a komunikační laboratoře, do místnosti určené k videochatům přes Skype a dalších vědeckých pracoven. V přízemí mě Drew provádí kolem garáže, dílen a skladovacích prostorů s jídelm, generátorem a vodní recyklací.

V protikladu s uspořádanou Alfou působí Beta velmi industriálně – ocelová podlaha, nekonečný systém potrubí a obvodů, dlouhé kabely připevněné na stěnách nebo visící ze stropu. Chodby jsou obloženy nástěnnými tabulemi a mapami, věšáky ověšené zimním oblečením, police přeplněné složkami a příručkami a krabice plné nejrůznějšího nářadí a příslušenství.

Drew mě vede hotovým labyrintem. Nechápu, že se tu nikdo ještě neztratil. „Tohle jsou hydraulické písty,“ vysvětluje, když procházíme jednou z dílen. „Starají se o to, aby celá základna neskončila pod ledem. Bez nich bychom byli za dekádu nebo dvě pod zemí.“

Vybaví se mi obrázek staré plechové boudy někde na jižním pólu, jejíž jedinou ochranou před nahromaděným sněhem byly dřevěné trámy. Jak proboha dokázali první výzkumníci přečkat tyhle nehostinné podmínky za použití tak primitivních prostředků? S každou minutou prožitou na základně si stále více uvědomuju, jak jsou naše životy v tomto prostředí závislé na moderní technologii. Jak zranitelní bychom všichni byli, kdyby se cokoliv pokazilo.

„Dneska už nemáme moc času, ale zítra bychom mohli vyrazit ven, kdybys chtěla,“ dodá Drew, jakmile mě zasvětil do chodu vodní recyklace. „Najde se tam spousta zajímavých věcí. Navíc v letním kempu skladujeme nou-

zové lékařské zásoby, pro případ, že by tohle místo lehlo popelem – takže bys asi měla vědět, kde je najít.“

„To by bylo super.“ Modlím se, aby už exkurze skončila a já mohla ještě před večerí jít do své kabiny načerpat trochu energie. Ale při cestě zpátky do Alfy se Drew zastaví před zavřenými dveřmi, které jsou jen kousek od mé ordinace. Podle cedule jde o kancelář patřící vedoucí základny.

Drew zaklepe na dveře a nakoukne dovnitř. „Chtěla by sis promluvit s Kate?“

Zaslechnu, že Sandrine souhlasí, a proto následuju Drewa do místnosti. Sandrine sedí za stolem a zapisuje něco do velkého notebooku. Vše kolem ní je čisté a upravené, stejně tak jako její dokonalý make-up a elegantní oblečení. Víc než Antarktidu připomíná její kancelář Paříž.

„Už ses stačila zabydlet?“ zeptá se bez špetky zájmu.

„Ano, děkuju.“

„Dobře.“

Potom se odmlčí a já nevím, jak chvíli ticha zaplnit. „Potřebuju nějaké klíče?“ pospíším si s dotazem. Dobře vím, že Drew slyší každé slovo. Všimla jsem si, že jenom málo místností má na dveřích zámek, a to včetně ložnic. Výjimkou je moje ordinace, společenská místnost a Sandrinina kancelář.

„Ó, ano.“ Sandrine se zvedne ze židle, otevře masivní dřevěnou skříňku zavěšenou za stolem a podá mi svazek klíčů. „Kdybys ještě cokoliv potřebovala, dej mi vědět.“

Nepočítala jsem zrovna s velkou oslavou, ale myslela jsem, že se mi dostane přívětivějšího uvítání, než je tohle.

„Nic si z toho nedělej.“ Když vyjdeme z kanceláře, Drew zachytí můj výraz. „Časem si ji zamiluješ.“

Přiměju se k lehkému úsměvu a doufám, že má pravdu.

„A na klíče si dej pozor. Sandrine svoje před pár měsíci ztratila a dalo strašnou práci vyrobit nové.“

„Provedu,“ ujistím ho a zoufale si přeju, aby to už bylo všechno. Jsem tak unavená, že sotva stojím na nohou. Prášky pomalu přestávají působit a já cítím, jak se mě zmocňuje podrážděnost.

„Ovšem,“ pokračuje Drew, „to nejlepší jsem si nechal na konec.“

Proboha. Donutím se k nadšenému výrazu a následuju jej další spleť chodeb připomínajících králičí nory. Když dorazíme na samý konec základny, vykukne na nás úzký prostor, kde visí spousta zářivých LED svítlen.

„Tadá!“ Drew se zubí od ucha k uchu a přivádí mě blíže k několika hromádkám zelených listů, schoulených pod světlem. „Moje chloubka.“

Prohlédnu si rostlinky zblízka – hlávkový salát, rukola a kapusta. V chladné bílé místnosti, uprostřed chladného bílého kontinentu vypadá čerstvá zelenina dost nepatříčně.

„Jediná zeleň, kterou za celou zimu uvidíš,“ pochlubí se Drew a oslní mě krásným úsměvem. Díky krátkým vlasům a dvoudennímu strništi skutečně vypadá jako model předvádějící novou sportovní kolekci. „Zasadil jsem je asi před měsícem, čili úrodu sklídíme už za pár týdnů.“

Z jeho skromné sklizně se sotva nasytíme, ale snažím se tvářit uznale.

„Takže to je v kostce všechno,“ zakončí a mrkne na hodinky. „Za třicet minut je večeře, uvidíme se teda v jídelně.“

Než se otočí k odchodu, stačím ho ještě chytit za ruku. „Děkuju, Drewe. Bylo od tebe vážně moc hezké, že sis na mě našel čas.“

„Potěšení je na mé straně.“ Věnuje mi přátelský, vřelý pohled. „Jsme vážně rádi, že jsi tady.“

Když dorazím do jídelny, šest kolegů už sedí u stolu. Drewa zatím nikde nevidím, zato na mě mává Caro a jde mi naproti, aby mě přivítala. Díky ježatému účesu vypadá jako roztomilý skřítek.

„Líbila se ti prohlídka?“ ptá se a vede mě k servírovacímu pultu.

Přikývnu. „Je to skoro bludiště.“

„To máš recht! Než jsem se stačila zorientovat, ztratila jsem se snad stokrát. Ale za chvíli se ti to dostane pod kůži.“

Prohlédnu si přichystané pokrmy. „Můžu se sama obsloužit?“

„Jasně, dej si, na co máš chuť. Máš štěstí. Dneska je pátek, takže se podává ryba s hranolkou.“

„Národní anglické jídlo na mezinárodní polární stanici?“

„Střídavě pomáháme Rajivovi s večeří,“ vysvětluje Caro. „Pátky patří Británii, Irsku, Novému Zélandu a Austrálii, a to většinou zvolíme rybu. Francie a Belgie mají neděli. Itálie a Španělsko zase vaří v sobotu – to máme obvykle pizzu nebo paellu. Amerika a Kanada má úterý, takže to jsou často burgery, i když Sonya připravuje famózní smažené kuře. Rusku a pobaltským státům patří středa a čtvrtek měla na starosti jižní Amerika, ale protože je většina lidí z letního týmu pryč, může v tyhle dny vařit kdokoliv. Jo, a In-

die a Asie má pondělí,“ dodá spěšně a ukáže směrem k Rajivovi, zaneprázdněnému za pultem. „Jeho kari je to nejlepší jídlo na základně.“

Naberu si dost malou porci a následuju Caro ke stolu. Pozdravím se s mužem, kterého nepoznávám, a s Arkadijem, jenž trvá na tom, abych ho oslovovala Ark. Vypadá potěšeně, že mě vidí, a věnuje mi široký úsměv, odhalující pár zlatých zubů ještě z dob sovětské éry, a já si jej okamžitě představím jako záporáka ze série Jamese Bonda. Jeho spolustolovník mi jen nepatrně kývne. Uvědomím si, že je to Alex – mladík, který mi s Drewem přišel naproti k letadlu.

Tentokrát mu vidím do tváře – na rozdíl od Arka a většiny kolegů z letní skupiny, kteří si vypěstovali husté plnovousy, za něž by se nestyděli ani hipsteři z Portlandu, je Alex hladce oholený. Působí spíš chlapeckým dojmem, a to především kvůli zplihlým tmavým vlasům, tváři bez vrásek a jemnému opálení. Řekla bych, že je mu kolem dvaceti. Zítra se musím podívat do jeho lékařské zprávy. Usměju se na něj, ale on mi úsměv neoplatí, naopak se odvrátí. Svým chladným přístupem mi připomíná Sandrine.

„Ark minulý týden připravil boršč,“ zasvětí mě Caro, jakmile si sedneme naproti nim. „A moc se mu povedl.“

Ark ji odmění zvednutým palcem. „Dobřejší než ten dezert z piškotu, co ty dělala,“ zažertuje se silným ruským přízvukem. „Co to bylo za sračku?“

Caro se zasměje a ukáže mu prostředníček. „Taková sračka, že sis dvakrát přidal, co?“

„Co říct? Jsem staré tlusté prase.“ Pohladí si břicho a zachechtá se.

„Samozřejmě že kuchyně funguje lépe v létě, jelikož je tady více lidí,“ prohodí Caro, když zapíchnu vidličku do obalené ryby. „Ale snažíme se jídla obměňovat – nechceme, aby se někomu začalo stýskat po domově.“

„A ty tu máš na starosti co?“ obrátím se k Alexovi. Je zabraný do svého talíře tak moc, že má buď ukrutný hlad, nebo se ze všech sil snaží vyhnout konverzaci.

Upře na mě výrazně hnědé oči. „Jsem terénní asistent.“

Konečně se mi podaří zařadit jeho akcent. „Ty jsi z Irska?“

„Ano. Z Donegalu.“

„Super. Jednou jsem tam kempovala.“

V Alexově výrazu se objeví náznak překvapení. „Nejspíš jsi zmokla, co?“

„Trochu.“

Alex se pousměje a potom se otočí na Drewa, který se s plným talířem jídla blíží k našemu stolu. Sedne si vedle mě a ukáže na mou skromnou porci. „Ty nemáš hlad?“

„Nějak jsem ztratila chuť k jídlu,“ přiznám se.

„Měla by ses pořádně najíst,“ střílí po mně pohledem Caro a přitom se usměje, abych si to nevzala osobně.

„Nejspíš za to může únava,“ řeknu a natlačím do sebe pár hranolků. Popravdě, jakákoliv radost z jídla se po nehodě nenávratně vypařila.

A myslím, že ani pravidelné polykání prášků mi na chuti k jídlu moc nepřidá.

„Dej mně.“ Ark mi sebere talíř a sesune jeho obsah na svůj. „Jídlo se neplýtvá.“

Alex se z ničeho nic zvedne, zanesе prázdný talíř a sklenici k pultu a bez jediné poznámky odejde. Caro na něm visí očima, zatímco Drew jen nezaujatě zvedne obočí a obrátí se ke mně.

„Takže jaké jsou tvoje první dojmy?“

Usrкну vody. „Dobré. Chci říct, je to všechno dost náročné, ale snad si zvyknu.“

„Každopádně jsme moc rádi, že tě tu máme,“ řekne Caro a jemně mi stiskne ruku. Je to malé gesto, ale jeho vřelost mě dojme. Uvědomím si, že začínám mít ji a Drewa ráda, a oddechnu si, že se mi poštěstilo najít alespoň dvě spřízněné duše.

Napadne mě, jestli nadešel ten pravý čas zeptat se kolegů na svého předchůdce. O Jean-Lucovi, francouzském doktorovi, jehož smrt zapříčinila, že zde teď sedím, nevím skoro nic. Vlastně jenom že zemřel venku při skupinové výpravě a že šlo o tragickou nehodu.

Vytuším, že se o tom nikomu nechce mluvit. Koneckonců, Antarktida je nebezpečné místo, což společnost ASSN dala při úvodním rychlokurzu jasně najevo. Může se stát cokoli a my jsme na hony vzdáleni pomoci. Jeden doktor z Ženevy zmínil, že by bylo snazší zachránit člověka z Mezinárodní vesmírné stanice než z končin, kde vládne dlouhá a temná zima.

Znervóžňuje ta představa kromě mě ještě někoho jiného?

Rozhlédnu se po jídelně – atmosféra mezi dvacítkou lidí působí uvolněně a bezstarostně. Jestli někoho znepokojuje skutečnost, že jsme naprosto odříznutí od zbytku světa, úspěšně to skrývá.

Bezpochyby jde o nejlepší způsob, jak situaci psychicky zvládnout. Prostě všechny obavy pustit z hlavy.